

DEEL I
NAAR EEN 'STRATEGY DRIVEN' HR BELEID

1. Inleiding	4
1.1 Het historisch perspectief	5
2. Strategisch HR beleid	8
2.1 Van strategie naar instrument	9
3. Meten is weten	13
4. Ken- en stuurgetallen voor personeelsbeleid	15
5. De HR scorecard	17
6. Aandeelhoudersrendement	19
7. HR beleid en meerwaarde voor de organisatie	22
7.1 Effectiviteit van de HR functie	23
7.2 Duidelijke beloning en resultaatverantwoordelijkheid	24
7.3 Excellente werving en binding van personeel	25
7.3.1 Goede werving	26
7.3.2 Gericht behoud van personeel	26
7.4 Collegiale en flexibele werkverhoudingen	27
7.5 Integriteit in communicatie	28
7.6 Zorgvuldige inzet van personeel	29
8. Het meten van de tevredenheid van het personeel	32
9. De betekenis voor de vraag wat goed HR beleid is	36
10. Vragen	43
Eindnoten	44

DEEL II
HR PLANNING EN CONTROL

1.	Inleiding	4
2.	Waarom planning en control van HR?	5
2.1	De lat ligt hoog.....	5
2.2	Basisconditie op orde.....	6
2.3	Vruchten plukken... ..	7
3.	De principes van planning en control	9
3.1	De ketting is zo sterk als de zwakste schakel	9
3.2	Logische stappen volgen elkaar op	10
3.2.1	Specify.....	11
3.2.2	Plan	13
3.2.3	Do	14
3.2.4	Check	15
3.2.5	Act	16
4.	Planning en control voor de HR-functie	17
4.1	Struikelblokken uit de praktijk	17
4.2	Onderdelen van planning en control voor HR	20
4.2.1	De belangrijkste activiteiten in kader van HR planning en control.....	21
4.2.2	Specify.....	22
4.2.3	Plan	23
4.2.4	Do	24
4.2.5	Check	25
4.2.6	Act	27
5.	Invoeren van HR planning en control	28
5.1	Noodzakelijke randvoorwaarden.....	28
5.2	Naar een succesvolle cyclus van planning en control voor HR.....	31
6.	Resumerend	35

DEEL III
HUMAN RESOURCES ACCOUNTING

1. Inleiding	3
2. Wat is HR accounting?	6
3. De instrumenten	8
3.1 HRA-Wiel	8
3.1.1 Uitgangspunten	9
3.1.2 Hoe ziet het HRA-wiel er in de praktijk uit?	11
3.1.3 Kosten en baten	16
3.2 De human capital index (HCI(tm))	21
3.2.1 Hoe werkt dit in de praktijk?	23
3.3 HR scorecard	26
3.4 HR ken-en stuurgetallen	26
4. HR systemen	27
4.1 De selectie van HR systemen	30
4.2 De implementatie van HR systemen	32
5. Vragen	34
6. Oefeningen	35
Eindnoten	36

DEEL IV
HR SCORECARD

1. Inleiding	3
2. Theoretisch kader	5
2.1 Performance management.....	5
2.1.1 Historisch perspectief.....	6
2.2 De business balanced scorecard.....	8
2.2.1 Van missie naar doelstelling.....	8
2.2.2 Vaststellen van doelstellingen	11
2.2.3 Drie dimensies van de scorecard.....	14
2.2.4 Opstellen van de scorecard.....	20
3. HR scorecard	22
3.1 HR als 'business partner'.....	22
3.2 De toegevoegde waarde van HR.....	24
4. Implementatie van de HR scorecard	32
4.1 Omgevingsfactoren.....	32
4.2 Gaan werken met de HR scorecard : managen van veranderingen.....	32
5. Praktijkcasus opstellen HR scorecard	35
6. Oefening: Betaald Voetbal Organisatie (BVO)	41
Literatuurlijst	48

DEEL V
HR KEN- EN STUURGETALLEN EN RAPPORTAGE

1. Inleiding	4
2. Wat zijn ken- en stuurgetallen binnen HRM?	6
2.1 Stuurgetallen	6
2.2 Kengetallen	7
2.3 Waarom werken met ken- en stuurgetallen?	8
2.4 HR ken- en stuurgetallen in een regulier proces	10
2.4.1 Formuleren van HR doelen en stuurgetallen	11
2.4.2 Verdeel verantwoordelijkheden	11
2.4.3 Meet de resultaten	12
2.4.4 Evalueer de resultaten	12
2.4.5 Rapporteer de resultaten	13
3. Het vaststellen van stuurgetallen	14
3.1 Hoe stelt men een stuurgetal vast?	14
3.2 Stappenplan	17
3.3 Voorwaarden aan stuurgetallen	18
4. Het vaststellen van kengetallen	20
4.1 Algemeen	20
4.2 Informatiesysteem	20
5. Voorbeeld definities en begrippen	22
6. Rapportage van kengetallen en analyses	25
6.1 Wat rapporteren en aan wie?	25
6.2 Frequentie van rapportage	28
6.3 Voorbeelden van rapportages	29
7. Starten met (het professionaliseren van) ken- en stuurgetallen	45
7.1 Opzet	45
7.2 Communicatie	46
7.3 Evaluatie	47
8. Vragen	48
Eindnoten	49

DEEL VI
REKENEN MET KOSTEN

1. Inleiding	4
2. Harde en zachte kosten	5
3. Kosten en opbrengsten van personeel	7
4. Kosten en opbrengsten van HRM	9
5. Statistische basisbegrippen en rekenformules	12
5.1 Rekenkundig gemiddelde (mean).....	12
5.2 Mediaan	12
5.3 Modus	13
5.4 Frequentieverdeling	13
5.5 Gemiddelde afwijking	15
5.6 Variantie	16
5.7 Standaardafwijking	17
5.8 Outliers (extreme waarden)	18
5.9 Over- en onderschrijdingskans	18
5.10 Percentielen, kwartielen	19
6. Werken met een steekproef	20
7. Werken met statistische toetsen	22
7.1 Correlatiemeting	23
7.2 T-toets	24
7.3 Means-test	25
8. Trendanalyse en forecasting	27
8.1 Trendanalyse.....	27
8.2 Forecasting.....	28
9. Enkele rekenvoorbeelden	31
9.1 Werving & selectie	31
9.2 Opleiding & training	35
9.3 Beloningsmanagement	38
Werkopdrachten	42
Literatuurlijst	43

DEEL VII
BENCHMARKING

1. Inleiding	3
1.1 Het onderwerp van het benchmarkproces	5
1.2 Het verzamelen van de informatie	6
1.3 Het vergelijken of analyseren van de resultaten	7
1.4 De follow-up van een benchmark.....	7
2. Het benchmarken van de inhoud van HR beleid.....	10
3. Het benchmarken van beloningsbeleid	14
3.1 Benchmarken binnen een netwerk of via een data-provider	16
3.2 Welke elementen uit het beloningspakket worden vergeleken?.....	18
4. Het benchmarken van andere HR instrumenten.....	20
4.1 Overige kengetallen	21
5. Het benchmarken van de tevredenheid van de medewerkers.....	22
6. Het meten van de uitkomsten van HR beleid voor de	
   organisatie	28
6.1 Kengetallen over de gezondheid van het HR beleid	28
6.2 Benchmarken van produktiviteit en van klantentevredenheid	29
6.3 Het imago van een bedrijf op de arbeidsmarkt.....	29
Vragen	32

DEEL VIII
EEN BETERE STURING VAN HR ACTIVITEITEN

1. Inleiding	3
2. Bookstore B.V.	4
3. Het nieuwe HR beleidsplan voor Bookstore.....	9
4. Personeelsplanning en arbeidskostenmanagement.....	12
5. Cultuurverandering en de rol van opleiding en training	14
6. Cultuurverandering en de rol van arbeidsvoorwaarden en performancemanagement	16
6.1 Rol van performancemanagement	17
6.2 Relatie met beoordelingscyclus	21
6.3 Arbeidsvoorwaarden	21
7. Nieuwe functies: hoe worden deze ingericht en hoe wordt de beloning in overeenstemming gebracht met de markt.....	23
8. Het vergroten van de arbeidsmobiliteit van de medewerkers en de consequenties van het inkrimpen van het personeelsbestand	26
9. De gevolgen voor de werving en selectie	31
10. Opgave.....	33